

כַּעֲבֵד דָּמוֹדָה קָדָם רְבִיה, בְּפֶרֶס דְּקַבֵּיל מְגִיה,
וְאֹזֵיל לִיה וַיַּעֲמֹד שְׁלִישִׁית הָוָא בְּגַ' בְּרוּכָות אַחֲרוּנָות שָׁהוָא כְּמוֹ עֲבֵד הַמּוֹדָה לִפְנֵי רַבּוֹ עַל הַפְּרָס
שָׁהוָא קִיבֵּל מִמְנוֹ וְאוֹזֵיל הַוְּלֵךְ לוֹ בְּסֻוד עֲשָׂה שְׁלוֹם.

שלוש האבות נקראים עבדים וכן משה נקרא عبد ה' ובני ישראל נקראים עבדים
ו^תלת זמַנִּין דְבָעֵי לְמַעֲבֵד עֹבֶד, מִסְטָרָא דֻעְבּוֹדָה והם
שלוש פעמים שעריך האדם לשים עמו כعبد מעד העבודה שהיא התפילה.
דאָקְמוֹה מָאֵרִי מִתְגִּיתִין, דְלִילָת עֹבֹדָה אֲלֹא תְּפִלָּה וכמו
шибיארו בעלי המשנה ואמרו שאין עבודה אלא תפילה [קעח]. ותְּלִת אָבָהָן,
אתְקָרְיאָו עֲבָדִים מִסְטָרָה, עַל שֵׁם שְׁכִינָתָא, דָאֵיהִ
עֹבֹדָת יְהֹוָה והנה שלושת האבות אברהם יצחק ויעקב הם נקראו עבדים על שם
השכינה הנקראת לעבודת ה'. ואופֿ חָבֵי מִשְׁהָעֶבֶד יְהֹוָה ומשום כך משה
נקרא عبد ה' שהוא על שם השכינה הנקראת לעבודת ה'. ו^{בְּגִין דָא}, (ויקרא כה) בְּיִ
לי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים ומשום כך נאמר כי לי בני ישראל עבדים' מאחר שהם
טורחים ומתקנים את השכינה שלכן הם נקראים על שמה עבדים. אָבָל לְגַבֵּי
אַחֲרָנִין, כֵל יִשְׂרָאֵל בְנֵי מַלְכִים הֵם, מִסְטָרָא דְמַלְכּוֹת
אמנם לגבֵי האומות והchingונים האחרים נקראים כל ישראל בני מלכים [געת] מאחר שהם

אור הרשב"י

[גנעט] בדאיותא בשבת דף קכח עמוד א' רבנן שמעון בן גמליאל ורבי שמעון ורבי ישמעאל ורבי עקיבא قولחו סבירותא להזו, כל ישראל בני מלכים הם. רבנן שמעון בן גמליאל – הא

[קענו] כדאיתא בתعنית דף ב' עמוד א'
תתנייא: לאהבה את ה' אלהיכם ולבבדו בכל
לבבכם, איזו היא עבורה שהיא לב – חוי
אומר זו תפלה.

مصدر המלכות המולכת על כולם. **ואיהי אםאי אתה קריית עבורה** ולמה המלכות נקראת עבודה. **באורה דאתתא למאפלח לבעלה,** **ואורה בגין, למאפלח לאבוחון** אלא הוא כמו שדרך האשה לעבוד לבולה שהוא ז"א ובר ישראל בניה דרכם לעבד לאביהם ז"א שכן הם נקראים עבדים בМОותה.

דור המלך עשה את עצמו לעני וחסיד ועובד **וְדוֹד, אתה עביד עני, חסיד, ועבֶד** ודוד המלך עשה את עצמו לעני וחסיד ועובד. **הִקְרָא הוּא דכְתִיב,** (תהילים פ) **תְפִלָה לְדוֹד** הטה ארני אונך עני כי עני ואביוון אני. **שְׁמַרְתָה נֶפֶשִׁי** כי חסיד אני. **הוֹשֵׁע עֲבָדֶך אַתָּה אֱלֹהִי הַבּוֹטָח אַלְיכָך** וזה מש"ב תפלת לדוד וגוי כי עני ואביוון אני וב"כ "עוד שמרו נפשי כי חסיד אני" וב"כ עוד הושע עבדך וגוי. **את עביד עני לתרעה דמלכא, דאתמר בה,** (תהילים נא) **אדני שפטך תפתח.** **אדני היבל** והנה דוד נעשה עני אל המלכות הנקרהת שער המלך, שנאמר בה אדני שפטך תפתח ושם אדני הוא במנין היכל, והשפטים הם סוד שערי ההיכל, ומשום כך דוד ביקש מהמלכות שתפתח לו את שעריה [קפ] (רמ"ק), **את עביד עני לתרעה דהיכלא דמלכא** ודוד

* * * אור הרשב"י *

[קפ] וביהל אור ביאר שם אדני מלאعلا אמרן, רב שמעון – דתנן: בני מלכים סכין במניין תרע"א שהוא שער ומשום כך נקבע פסוק זה לאומרו קודם התפילה לפי שבנו נכסים אל שערו ההיכל. ישראל בני מלכים הם.

נעשה כуни שדופק על שערי היכל המלך בכדי שיפתחו לו את השערים, והוא מפני שהמלכות היא דלה ועניה ושם אחזוים העניים והמסכנים ודוד רצה להיבנס אל שעריו המלכות ומשום כך הוא עשה עצמו עני כדוגמת המלכות (רמ"ק). **ומה בתריב.**

הטה אָדָנִי אָזְנָךְ עֲנֵנִי, וְדֹא שְׁכִינַתָּא תִּתְאָה ומה כתוב על תפילה דוד, 'הטה אדני אזנק ענני', דהיינו שהוא התפלל אל השכינה שהוא שם אדני'. **דָאִיהוּ אָזְן לְקַבֵּלָא צְלוֹתִין וְלִמְשֻׁמָּעָ לֹזֶן** והוא בחינת האוזן המתקבלת והשומעת את החפילות. **בְּדַבְּתִיב** ובמשמעות בפסוק, (תהלים כב) **בַּי לֹא בָּזֶה וְלֹא שְׁקַע עֲנוּתָן וְלֹא הַסְּתִיר פָּנֵיו מִפְנֵיו וּבְשִׁעוּרָא לְאַלְיוֹ שְׁמָעָ.**

דור התפלל שלא ימות משיח בן יוסף מצד המלכות ושהקב"ה יושיע את ישראל העניים

דָאִיהוּ אַתְּ עֲבִיד עֲנֵי וְדָל, מִסְטְּרָא דָאַת דֵ' מֵן אַחֲר,
לִמְשָׁאֵל מֵן אַח, **דָאִיהוּ עַמּוֹדָא דְאַמְצָעִיתָא**

והנה דור עשה עצמו לעני ודל מצד המלכות שהוא סוד אות ד' מתיבת אחד מאחר שהוא דלה ועניה וכן היא עומדת בנגד חזות דז"א ולמטה שהם ד' ספירות ת"ת נה"י, והוא בכדי לבקש בקשנות מז"א שהוא סוד העמוד האמצעי שהוא אותיות א"ח מתיבת אחד מאחר שיש בו ט"ס כמנין א"ח. **לְקַיִמָּא בִּיה,** (תהלים קטו) **דְלֹזֶתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעָ** ובקשה דוד הוא שיתקיים בו 'דלותי ולי יהושיע', דהיינו שמאחר שאינו בסוד דל ועני אז לי ראי היושעה, **דְלָא יִמּוֹת מֶשִׁיחַ בֶּן אַפְרִים** ובזה התפלל דוד המלך

הליימוד היומי

שלא ימות מישיח בן אפרים ע"י ארמילוס הרשע, כי מאחר ששמשיח בן יוסף הוא מצד המלכות שרגליה יורדות מות או לנין יש בו סכנה שימות ומשום כך דוד התפלל עליו (קפא)

אור הרשב"י

לו הקדוש ברוך הוא רשות עמי אתה מבקש לעשות מלחתה? בחיק אני עשה עמד כליה, מיד יוריד עליו אبني אלגבייש שם גנותות ברקיע יונוף אותם מנפה נדולה, שנאמר וזאת המגפה אשר יגופ ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלם המק בשרו והוא עומד על רגליו ועינוי תמקנה בחוריהן ולשונו תמק בפייהם (וכരיה י"ד י"ב).

ואחריו יקום מלך אחר רשות ועו פנים ויעשה מלחתה עם ישראל שלשה חדשין, ושמו ארמילום, ואלו הן אמותויו היה קרח ועינוי אחית קטנה ואחת נדולה וזרועו של ימין טפה ושל שמאל שתי אמות וחצי ויהיה לו צרעת במצחו ואזנו הימנית סתוםה והشمאלית פתוחה, וכשיבא האדם לדבר אליו טובות מהה לו אזנו הסתוםה ואם ירצה אדם לדבר אליו רעה יטה לו אזנו הפתוחה, ויעלה לירושלים וירוג מישיח בן יוסף, שנאמר והביטו אליו את אשר דקרו וספדו עליו כמספר על היחיד (וכריה י"ב י'), ואח"כ יבא מישיח בן דוד בענין שנאמר וארו עם עניינו שמייא כבר אנש (דניאל ז) ובתייב בתיריה ולה יהב שלטן ויקר ומלאכו, וימית ארמילום הרשע, שנאמר וברוח שפטיו ימית רשות (ישעה י"א), ואח"כ יקבץ הקדוש ברוך הוא ונדי ישראל המפוזרים לבאן ולכaan, שנאמר אשרקה להם ואקצתם כי פדייתם ורבו כמו

(קפא) ובענין זה איתא בשער הכוונות – דרשו העמידה דרוש ו' ובאמורו וכסא דוד עברך מהרה בתוכה תכין צrisk לכובון כונה זו אשר פירש שמעיה ואבטליון לМО"ל יום אחד אשר הלכנו לגוש הלב להשתתף על קבריהם ושם אמרו לו הם עצם שצrisk לכובון במלאות אלו בני תפנות שבכל יום ויום לכובון להתפלל לשיטת על מישיח בן יוסף שיחיה ולא ימות ע"י ארמילום רשייעא כמ"ש רוז"ל על פסוק חיים שאל מך נתת לו בו ונודע מספר הזוהר בר"מ פ' תצא דרעו ע"ב דמשה סביל כמה מכתשין בנין דלא יתקטיל מישיח בן יוסף כוי ועליו אנו מתפללין וכסא דוד עברך מהרה בתוכה תכין.

ועל כך מבואר במדרש שכשיניעו ימות המשיח יעלה נוג ומגוג על ארץ ישראל לפי שישמע בישראל הם بلا מלך ויושבין לבטה. מיד יקח עמו שבעים ואחד אמה ויעלה לירושלים, ויאמר פרעה שוטה היה שנזר להרוג את הזכרים והניחה את הנקבות, ובקל טפש היה שרצה לקללים ולא היה יודע שאלהיהם היה מברכם, המן היה משוגע שרצה להרגם ולא היה יודע שאלהיהם יכול להצילם, אבל אני לא עשה להם כן, אלא עלה ואלהם עם אלהיהם תחולת ואח"כ אהרוג אותם שנאמר יתיצבו מלבי ארץ ורונינים נסדו יחד על ה' ועל מישחו, ויאמר

הילמוד